

Willem de Kooning Academie Hogeschool Rotterdam ('Art, media & design')

Drempelprijzen 2007 van de gemeente Rotterdam voor afgestudeerden van de Willem de Kooning Academie

Drempelprijs Vormgeving 2007

De Drempelprijzen – tegenwoordig één voor Autonome beeldende kunst, één voor Vormgeving, en één voor Docent beeldende kunst en vormgeving – worden sinds 1962 jaarlijks namens de gemeente Rotterdam verleend aan veelbelovende afstuderenden van de Willem de Kooning Academie. Zo kan Rotterdam als 'stad van culturen' aankomend kunstenaars, vormgevers en docenten beeldende kunst en vormgeving stimuleren, én laten zien er trots op te zijn dat in Rotterdam creatieve professionals worden opgeleid die nationaal én internationaal meetellen.

De jury voor de Drempelprijs Vormgeving 2007 bestond uit:

- Irene Constandse (tentoonstellingsmaker/bureau [Northernlight](#), Amsterdam)
- Margreeth Olsthoorn ([modestylister/-ontwerper](#), Rotterdam)
- Kjeld E. Ouwerkerk (mediastrateg [RTL Nederland](#))
- Marcel Visbeen (film maker, Rotterdam)
- Marcus Vlaar, voorzitter (games designer/[R.A.N.J.](#), Rotterdam)
- Guus Vreeburg, secretaris zonder stemrecht (kunsthistoricus)
- Pascal Zwart (citydresser/[VollaersZwart](#), Rotterdam)

De Willem de Kooning Academie presenteert haar afstudeerders dit jaar onder het motto **Krooning '06 | '07**: modeshow, eindexamententoonstellingen, en een catalogus in twee gedaanten – een print-editie als glossy magazine, en een [online versie](#). De WdKA is blijkbaar trots op haar studenten – nu oud-studenten – die met een diploma op zak de eerste stappen in de beroepspraktijk gaan zetten. En die trots is terecht: de jury van de Drempelprijs Vormgeving 2007 veronderstelt dat velen daar snel hun weg zullen kunnen vinden.

De jury heeft gezamenlijk het werk van alle afgestudeerden Vormgeving – 'School of Media & Design' noemt de WdKA dat – bekeken. Een aantal juryleden heeft deze klus al meermalen geklaard: dat levert ook waardevol vergelijkingsmateriaal met eerdere edities op. Het blijft een bijna eindeloos karwei, maar gelukkig zagen we veel moois. Zo kwamen we tot een 'longlist' van kanshebbers: presentaties die als toetsstenen konden dienen bij het zoeken naar die éne prijswinnaar. Wáár kijken we naar, wát zoeken we? wát willen we bekronen? Het mooiste en beste eindproduct met perfecte symbiose tussen inhoud, vorm en vakmanschap? of meer een coherente 'houding' als ontwerper, misschien zelfs een waarin aanzetten zichtbaar en voelbaar zijn voor vernieuwing van de ontwerpdiscipline zelf? Die discussie leverde een 'shortlist' op, waaruit uiteindelijk de winnende presentatie logisch te voorschijn kwam. Het werd een vermoeiende, maar verfrissende dag. Wat hebben we zoal geconstateerd?

Verspreid over alle studierichtingen treffen we groot vakmanschap aan; beheersing van vorm en techniek zijn een noodzakelijke basis voor iedere professionele carrière. Tegelijk moeten we constateren dat het conceptuele, het inhoudelijke hier en daar aanscherping verdient: consistentie en stevige redactie. Het gaat erom dáárin je te profileren, dáárin helder te zijn, dát haarscherp te kunnen communiceren. Binnen Vormgeving moet je een opdracht naar eigen hand kunnen zetten, maar steeds vanuit een scherpe visie op de opdrachtgever. En ook waar je als ontwerper eigen projecten entameert en meer 'autonoom' werkt zul je allereerst goed helder moeten krijgen, wát precies je wilt zeggen. Vanuit die inhoud naar de vorm en de bijpassende techniek, niet andersom. Pas dán kun je echt vernieuwend zijn. Dát verwachten we van academieverlaters.

Naast 'toepasbaarheid' en 'artistieke topkwaliteit' heeft de WdKA ook 'maatschappelijke betrokkenheid' hoog in haar vaandel. Dat zagen we met name terug bij Advertising, bij Grafisch ontwerpen en bij Interieur, maar bij andere studierichtingen lijkt dat wat in Rotterdam als typische 'multi-culti'-stad en daarbuiten gebeurt, wel wat érg ver weg. Natuurlijk: engagement kun je niet afdwingen... De niet meer zó nieuwe 'nieuwe media' zijn nog niet overal volledig geïntegreerd, maar in een aantal studierichtingen is gelukkig zichtbaar hoe die media tot interessante cross-overs kunnen leiden. De internationale scope van de WdKA troffen we aan in een flink aantal uitwisselingsprojecten én in buiten de grenzen behaalde prijzen. Als professionals leggen we vanuit onze jarenlange

Willem de Kooning Academie Hogeschool Rotterdam ('Art, media & design')

Drempelprijzen 2007 van de gemeente Rotterdam voor afgestudeerden van de Willem de Kooning Academie

Drempelprijs Vormgeving 2007

ervaring de kwaliteitslat op internationale hoogte – wellicht té hoog voor wat van studenten na vier jaar academie verwacht kan worden. Het is als met je rijbewijs: écht goed rijden leer je pas daarna, in de praktijk. En dáárvoor zijn jullie klaar.

Nog één ding: wees trots op je werk, en op je zélf. Goede presentatie is daarbij van levensbelang, anders prijs je jezelf bij voorbaat uit de markt. De tentoonstelling als geheel, in de robuuste ruimte van Las Palmas, was helder ingedeeld, maar hier en daar hing werk (nog?) naamloos, en soms ook nog verspreid; wát van wíe is, en wát bij wát hoort wordt zo een hele zoektocht, die niet iedereen zal kunnen en willen volbrengen... Bobbelende computerprints, met een nietje opgehangen – jij en je werk verdienen béter!

Bij **Advertising** zagen we de resultaten van eigentijdse ('EASY') en maatschappelijk betrokken ('hybride luxe auto's') opdrachten. Advertisers van de WdKA werken aan samenhangende, multi-mediale campagnes, niet aan losse items. Op de schermen met commercials was soms niet echt duidelijk, wat precies de inbreng van de student was en wát de power van diens stagebureau, maar wél zagen we dat die stageadressen van hoog niveau zijn, nationaal én internationaal. We stonden stil bij de prints voor de hybride auto's campagne van Kees Albers en bij werk van Thomas Aberson en Demy Sapthu, die als tekst-beeld duo opereren. Ook bij Yona Hummels en Stef Jongenelen is dat het geval – zij zijn samen 'Stef & Yona'. Een baaiert aan mooie zaken: sommige nog studie-ideeën, sommige écht uitgevoerd. Maar allemaal ráák.

Bij **Animatie** verrassend veel vakmanschap. Animaties maken is een bewerkelijk, arbeidsintensief proces, met het risico dat daardoor de inhoud in het gedrang komt. We werden lang niet overal echt geraakt. Gelukkig hadden we tevoren alle filmpjes rustig kunnen bekijken via een DVD. In Las Palmas zagen we ze via heldere schermen. 'De Oversteek' van Lionel van der Kolk is nog niet echt vernieuwend, maar getuigt wél van al bijna professioneel vakmanschap en doorzettingsvermogen. De film 'Rain' van Jonathan Kuijs oogt bijna Tsjechisch door een prettig-ouderwetse jaren '50 vormtaal, die prima aansluit bij het verhaal – simpel en basic en, woordloos universeel, geschikt voor jonge kinderen overal ter wereld. Komen naast de getoonde promo-materialen ook nog merchandising items?

Wat we zagen bij **Audiovisueel ontwerpen** leverde volop stof tot discussie. Ook hier hadden we dit keer gelukkig een DVD vol huiswerk. Blij verrast waren we door het niveau: veel hoger dan vorig jaar. Ook hier veel individueel vakmanschap en durf, onder andere in cross overs tussen traditionele AV technieken en animatie – dat levert spannend beeld op. Stages op goeie adressen, blijkbaar een uitgebreid netwerk, bieden goed zicht op de vakpraktijk. Er is een grote variëteit aan benaderingswijzen: van videokunst via speelfilms tot documentaires. Dat 'van alles wat' is soms ook een nadeel: hier en daar tenenkrommend acteren kan blijkbaar niet worden rechtgewezen, scenario's zijn niet altijd voldoende scherp... Wil de opleiding 'autonoom' zijn, of meer 'Rotterdams toegepast'? De film 'Kadaver' van Michiel van den Berg over een stervende olifant is qua thema én qua vorm intrigerend, maar blijft hier en daar nog hangen in de 3d animatietechniek. Van heel ander kaliber zijn de rauwe 'Kankerzooi'-filmpjes van Kees Riphagen: een TV-format? anti-commercials als autonoom werk? Grote waardering hadden we voor het doorleefde portret van trombonespeler Majo Masik, gefilmd door Jasper Masthoff. Een full scale documentaire: de hoofdpersoon met liefde benaderd en in beeld gebracht, in een goed verhaal met mooie contrasten in de opbouw. Strakkere eindredactie, met name aan het einde zou het project naar een echt vernieuwend niveau kunnen tillen. Maar ook nu al: petje af!

Grafisch ontwerpen is vanouds een van de grootste studierichtingen, en is als vanouds weer van goed niveau. Affiches en flyers, experimenten in 3d typografie, boeken en boekomslagen, websites en bewegend schermbeeld: het is er allemaal. Wél erg veel érg naamloos en erg verspreid – bijna onmogelijk om zicht te krijgen op individuele oeuvres... We zagen een intrigerend 'Code'-boek van Brigitte Sijnke: geen beeld, maar enkel bijschrift. Nadia Troeman maakte een boek waarin de doorzicht biedt op persoonlijke herinneringen van Rotterdammers aan hun stad. Magali van Walick

Willem de Kooning Academie Hogeschool Rotterdam ('Art, media & design')

Drempelprijzen 2007 van de gemeente Rotterdam voor afgestudeerden van de Willem de Kooning Academie

Drempelprijs Vormgeving 2007

verleidde ons de Museumnacht op de tast te verkennen via prachtig abstracte, nachtzwarte affiches in 3d braille – zeker 'blikvangers'; in haar onderzoeksproject over Den Haag als 'wéreldstad' misten we helaas het bredere perspectief van de Zuidvleugel van de Randstad... Charlotte Aal ontwikkelde een visuele identiteit voor 'Live in your Livingroom'-concerten; de bijbehorende affiches scoorden bij sommige juryleden. Wouter Ramaker zoekt via scripting-systemen naar de grens tussen geautomatiseerde processen en handwerk; het onderzoek, voorbereid in zijn scriptie resulteert in een meer dan in het oog springend boek met gegenereerde beelden van meer dan duizend steden en plekken met fictieve namen. Charlotte en Wouter werkten samen aan 'De basis van de waarheid', waarin ze de mate onderzoeken waarin diverse Nederlandse dagbladen onze blik op de wereld beïnvloeden door selectie en weergave van wat 'nieuws' is. Hun krant, als muurkrant in de tentoonstelling, is door prachtig heldere beeldstatistieken een ware blikvanger!

Illustratie lijkt, na de grote stap die vorig jaar gemaakt werd, een beetje stil te staan. Zeker, volop vakmanschap en toewijding – er is veel potentieel – maar het lijkt alsof veel illustratoren in een eigen fantasiewereldje leven. Van wat daarbuiten gebeurt zien we weinig. Ook zien we dit keer weinig interdisciplinaire cross-over benaderingen. Deze lichting WdKA 'beeldmakers' is erg bescheiden, té bescheiden: in de (groepsgewijze!) presentatie van opdrachten voor NRC pagina's staan steeds wél de namen van de schrijvers van het te illustreren artikel vermeld, maar níet die van de bijbehorende illustratie... En dát terwijl, nogmaals, wel veel vakmanschap te zien is. Bijvoorbeeld in een serie tekeningen van Loes Riphagen, en in de opvallend ándere 'mood boards' voor het game Caveman door Bang Phan: een beeldtaal die wellicht in Westerse ogen wat vreemd is, maar daardoor juist opvallend en eigen.

Bij **Interactieve Multimedia** heeft de jury grote moeite te begrijpen, hoe de getoonde werkstukken passen binnen de in de catalogus geformuleerde doelstelling van de studierichting. Eerder zouden deze projecten passen binnen een meer autonoom opererend gebied. Via onze GSM's hebben we een serie bewegend objecten aan de praat gekregen, maar de pointe en nut&noodzaak ontgingen ons. We blijven het jammer vinden dat een curriculum met dergelijke potentie zó weinig studenten trekt...

De projecten van de afstudeerders van **Interieur** zijn echt toegesneden op de interieure ruimte en de beleving daarvan – dat was voorheen nog al eens anders. Een rouwcentrum in een voormalig centraal station; een cross cultures badhuis onder de bogen van een stedelijk viaduct; een mobiel hotel concept; een drijvend bezoekerscentrum in de Leuvehaven dat zijn vorm ontleent aan de ontmoeting tussen hemel- en oppervlaktewater; en nog veel meer. Zorgvuldige studies, maar we merkten regelmatig op, dat in de inhoudelijke uitwerking meer lef op zijn plaats zou zijn. Heldere presentaties – lof voor de vele maquettes – maar ook nogal statisch: computeranimaties kunnen de belevingskwaliteiten van de voorgestelde interieure ensembles nóg beter voelbaar maken... Ook met conventionele middelen, maar wél heel communicatief leesbaar uitgewerkt, laat Wesley Leeman zien hoe het oude krantengebouw aan de Witte de Withstraat na een periode als fotomuseum een aantal poppodia zou kunnen gaan herbergen – ongetwijfeld een aanwinst voor de straat. Even verderop transformeert Joeri Horstink – na een succesvolle stage bij MVRDV – metrostation Eendrachtsplein tot 'DATA.0' – interieur als hardware, waarin het browsen naar en uitwisselen van databestanden een collectieve ervaring zou kunnen worden. We werden verleid tot heftige discussies over de levensvatbaarheid ervan – en dat is al heel wat! – maar helaas bleef uitwerking achter bij visie...

Na de show in de feestzaal van Wereldmuseum Rotterdam is de tentoonstelling van **Mode** heel plat: slechts enkele stukken worden driedimensionaal gepresenteerd. Het merendeel hangt strak tegen elkaar aan een lange rail, afgedekt met een schap – daardoor kun je niets in volle glorie op ooghoogte bekijken, en nauwelijks individuele collecties onderscheiden. Zo verloren de stukken uit de neo-sixties collectie van Luisa Pusone ál hun markante volume! En waarom wordt de video van de show niet via een beamer levensgroot geprojecteerd, in plaats van via een kleine monitor op de vloer? En dat terwijl de 'modemeiden' – en gelukkig ook enkele jongens! – wél wat kunnen! Ook bij

Willem de Kooning Academie Hogeschool Rotterdam ('Art, media & design')

Drempelprijzen 2007 van de gemeente Rotterdam voor afgestudeerden van de Willem de Kooning Academie

Drempelprijs Vormgeving 2007

Mode zijn studenten voor stages welkom binnen een uitgebreid netwerk van vooraanstaande adressen. Velen kunnen zó als stylist aan de slag, een paar wellicht ook als ontwerper. We misten een beetje het raffinement van vorig jaar: veel 'vorm', maar ook een beetje "Hollands on-elegant"... Ook misten we aansluiting bij ontwikkelingen op het gebied van high tech materialen en stoffen, die toch zo heel nieuwe mogelijkheden bieden voor kleding en accessoires. Twee uitersten zagen we in de collectie van Rosanna Hoogendoorn, die via extreme silhouetten op elegantie mikt, en in de collectie van Nada van Dalen, die juist schoonheid zoekt in lelijkheid en vlekken – zeker een uitgesproken houding en hopelijk een die nog levensvatbaar is.

Dát was onze long list, die we vervolgens indikten tot een shortlist van acht genomineerden. Hun werk hebben we nog eens grondig bekeken. In de discussies daarbij kwamen we – in het verlengde van vorig jaar – ook nu weer tot de conclusie dat een prijs voor een afstudeerder van een academie als de WdKA niet persé terecht moet komen bij makers van perfecte eindproducten (eenheid in inhoud/vorm/vakmanschap), en zelfs niet bij makers van coherente oeuvres (eenheid stage/scriptie/ontwerpprojecten) – maar bij makers met inspirerende ontwerphoudingen: makers die risico's nemen, zichzelf ter discussie durven stellen, research doen over fundamentele issues binnen hun eigen ontwerpdiscipline, en daarbij óver de grenzen daarvan héén kijken. Makers dus met de potentie bij te dragen aan de vernieuwing van de discipline.

Zo hielden we uiteindelijk twee potentiële winnaars over, of liever: vier – twee duo's. Het willen en kunnen signaleren van zowel technische, als ook ethisch-inhoudelijke issues die momenteel spelen rond het grafisch ontwerpen als discipline, en het vertalen, of liever: verbeelden van de uitkomsten van dat onderzoek in een aantal oogstrelende én van zelf sprekende grafische eindproducten maakt ons duidelijk, dat we hier niet alleen te maken hebben met geraffineerde beeldmakers, maar met onafhankelijke denkers, die een eigen twist en sturing kunnen geven aan opdrachten en vanuit een kritische houding ook eigen projecten kunnen genereren. We hebben het dus over grafisch ontwerpers Charlotte Aal en Wouter Ramaker.

Écht een duo zijn Stef & Yona. Lange tijd werd hun vakgebied Advertising door bijna niemand in de kunstwereld echt serieus genomen als inspiratiebron. Yona Hummels en Stef Jongenelen werken al enige tijd samen als 'Stef & Yona', zowel aan studieopdrachten als ook aan zelf geïnitieerde projecten. Getweeën ook reisden ze naar New York om te studeren aan de School of Visual Arts en om ter plekke zelfstandig te reageren op wat ze in die stad aantreffen. Getweeën waren ze genomineerd voor de WdKA Maaskantprijs 2006.

De jury is onder de indruk van de verscheidenheid van het getoonde werk, dat getuigt van groot enthousiasme en schijnbaar moeiteloze ideeënrijkdom. Steeds zijn tekst en beeld perfect in evenwicht met elkaar, én met de te communiceren boodschap. Gedoseerd ingezette humor maakt zelfs zware issues lichtvoetig, maar ook indringend. De jury waardeert de internationale scope, en de pogingen strategieën van buiten de eigen discipline te onderzoeken op bruikbaarheid voor advertising. Stef & Yona zijn een verrijking voor het vakgebied, én mogelijk ook voor de andere kunsten. Daarom besluit de jury de Drempelprijs Vormgeving 2007 toe te kennen aan [Stef & Yona](#) - Yona Hummels en Stef Jongenelen."

Rotterdam, 6 juli 2007; Marcus Vlaar, voorzitter
namens de jury Drempelprijs Vormgeving 2007